

[Fuglsang.]

parlamentarisk basis for at ændre på disse forhold, men i stedet nedstemte man mit partis forslag til beslutning om at revidere statshusmandsloven i sin helhed, og først nu, umiddelbart før et valg og på et tidspunkt, da mulighederne for disse forslags gennemførelse ikke er særlig store, formelig kappes man om at fremsætte en række forslag. Men, som sagt: det skal ikke være mit partis skyld, hvis disse to forslag ikke bliver vedtaget; vi vil yde dem al mulig støtte.

Carl Petersen: Jeg har nogle enkelte bemærkninger til de øvrige ordførere. Det ærede medlem hr. Aage Fogh begyndte med at spørge: Hvad ville Niels Frederiksen have sagt? Det ærede medlem tænkte formentlig på udviklingen. Ja, det er selvfølgelig ikke nemt at sige, men man har lov at have sin tro om, hvad han ville have sagt. Han ville selvfølgelig have sagt det samme som jeg: at landbruget har ført en forkert politik, støttet af det radikale venstre.

Når Bording som landbrugsminister i 1948 trak det forslag tilbage, han havde stillet, og som var på linie med det, mit parti nu stiller, er det forkert, hvis man fremstiller det på den måde, at han gjorde det, fordi han mente, det ikke var rigtigt. Han gjorde det, fordi han ikke kunne skaffe flertal for det, og han mente, at det, han kunne få i stedet, i hvert tilfælde var bedre end ingenting. Hvis jeg ikke husker forkert, gav mine partifæller i udvalget i en særbetænkning udtryk for det beklagelige i, at man ikke fik gennemført ekspropriationsbestemmelsen. Jeg har aldrig givet udtryk for, at den lovgivning, der blev gennemført i 1948 med forkøbsretten, ikke var en gevinst; det var et skridt i den rigtige retning. Men vi sagde dengang, som jeg har gentaget det her i dag, at det var indlysende, at det kunne ikke løse spørgsmålet til bunds.

Det ærede medlem mener, at godserne skal afgive noget mere jord, og han nævnte noget om 1954. Jeg fik ikke rigtig fat i det, men jeg går ud fra, at det, det ærede medlem tænkte på, var dem, der kunne frikøbe sig ved aflevering af 20 pct., tror jeg det er. Jeg gør opmærksom på, at der i mit lovforslag er taget hensyn til det, idet der er en paragraf med undtagelsesbestemmelser — det er vist § 9 i de små jordlove.

Det ærede medlem hr. Fibiger gav udtryk for sin store forbavelse. Nu må jeg jo sige, at denne store forbavelse ikke forbavser mig. Jeg havde virkelig ikke ventet andet, og jeg var såmænd også belavet på, at han ville nævne grundloven i denne forbindelse. Men jeg går da ud fra, at det ærede medlem ikke er uenig med mig i, at hvis rigsdagen vedtager dette lovforslag, må deri ligge, at almenvellet kræver denne lov, og så skulle den være grundlovsmedholdelig. Det ærede medlem spurgte mig, om det var begyndelsen. Nej, begyndelsen ligger 30 år tilbage; da fremsatte vi forslaget første gang, så det er jo ikke af ny dato. Det ærede medlem nævnte ligeledes i relation til grundloven, at det jo var helt urimeligt, når der i forslaget står, at nævnets afgørelse er endelig, når henset til den ny bestemmelse i grundloven, der siger noget andet end den nugældende grundlov. Må jeg gøre opmærksom på, at lovforslaget jo er fremsat under den gamle grundlov; den nye grundlov er ikke vedtaget endnu; men jeg er villig til i udvalgsarbejdet også at tage hensyn til det. Jeg havde det godt i tankerne, da forslaget blev udarbejdet, men jeg tænkte ved mig selv: vi må hellere sikre os, for grundloven er jo ikke vedtaget endnu.

Så sagde det ærede medlem også, lidt kynisk, at vi vil tage jorden. Nej, vi vil købe jorden mod fuld erstatning, og efter mine erfaringer er fuld erstatning til ekspropriation sandelig ikke mindre end det, der kan opnås i det frie marked. Det synes jeg nok jeg har lov at sige.

Det ærede medlem hr. Niels Kr. Nielsen talte om kollektivbrug. Jeg synes da ikke, man i forbindelse med det beskedne forslag, vi har stillet, kan tale om kollektivbrug. Det er da vist alligevel at sætte det på spidsen. Det, forslaget går ud på, er dette simple, at der, hvor man ikke ad frivillighedens vej kan få de 3, allerhøjest 4 tdr. land jord, det drejer sig om, til et brug, skal man tilpligte de ejendomme, der ligger godt for det, at afgive dem. Jeg forstår ikke rigtig det ærede medlems betragtninger. Jeg har haft en vis følelse af, at det ærede medlem og hans parti næsten aldrig kan blive trætte af at forklare alt det gode, de vil gøre for husmændene. Men det er måske kun på møderne. Nej, der er ingen grund til at begynde at have medlidenhed med de mennesker, der skal afgive jord, for der er ingen af de ejendomme, som ikke kan drives